

ПРОБЛЕМИ ГОТІВКОВОГО ОБІГУ

студент Шнітке Я.Ю.
(наук. керівник доц. Зайцев О.В.)

Для аналізу грошової системи в сучасних умовах, хотілось би спочатку поринути в історію. Як відомо, розвиток цій системи починається з біметалізму або системи «подвійної валюти», що виник в часи феодалізму. Золото та срібло були загальним еквівалентом торгової політики. Але ця система не була досконалою та зручною, тому ж спів відношення між двома металами різко змінювалось. Наприклад в кінці XVII століття 1:14,9 (на сьогодні 1:52,9), це означало, що золото більш вигідніше в платіжному плані, ніж срібло. Тому останнє вилучалось з обігу та за кордоном обмінювалось на золото. Тому з знеціненням срібла грошова політика переходить до монометалізму (1 метал). Срібний монометалізм був в Росії, Голландії. Англія перша зробила перехід до золотого монометалізму на кінці XVIII - початку XIX ст., далі цю систему перейняли Німеччина, Швеція, Франція, Австрія, Росія, Японія і в 1900 р. США. Після I світової війни - інфляція, надмірна емісія грошей, товарний дефіцит, здійснюються грошові реформи (1924-1929 рр.) – золотозливковий та золотодевізний стандарт. Після II світової війни найбільш стійкими вважаються стерлінговий та доларовий валютні блоки (Великобританія та США). Така система пройшла через девальвацію (при 1967-1971 рр.). Вважається що англійський фунт стерлінгів - це найміцніша валюта, а американський долар – світовим у використанні (в Україні понад третина валюти в обігу долари, біля 30-40%). В 2002р. з'явилась ще одна міжнародна валюта – євро – національна валюта 12 країн Євросоюзу (Бельгія, Німеччина, Іспанія, Франція, Ірландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Фінляндія, Австрія, Греція, нині 27), що зараз стала також провідною в грошовому обігу. Україна ж має свою валюту, але орієнтується на керований плаваючий курс долара, фунта стерлінга та євро. В нашій країні ще багато сфер діяльності, які потребують покращення (фінансова, грошова політика). Але б мені хотілось би розглянути проблеми готівкового обігу: 1) недосконалість механізмів розрахунково-касового обслуговування (біля половини обсягів готівки обробляються в системі Національного банку у ручному режимі за допомогою таких лічильників, що 90% з яких морально застарілі, що призводить щодо періодичного накопичення залишків не перерахованої готівки в територіальних управліннях 0,5-1 рік, а Центральному сховищі - до 2 років, коли в ЦБ зарубіжних країнах 5-15 днів). 2) висока вартість витрат банків на зберігання, транспортування, охорону та інше. 3) недостатньо розвинений ринок інкасації і перевезення цінностей, надання послуг з охорони цих цінностей. 4) недосконалість законодавства щодо питань готівкових розрахунків в сучасній економіці (через це з'являється тіньова політика, готівка, що проходить через банківську систему України становить 15%, коли в зарубіжних країнах 90-100%). 5) погіршення якості банкнот в обігу за ознаками зношення. 6) збільшення кількості фальшивих банкнот, протягом 2007 р. банки України вилучили з обігу понад 33 тис. підробок національної валюти на суму більш ніж 157 тис. грн., доларів США понад 67 тис. дол., понад 9,3 тис. євро.